

Вазирликнинг 2021 йил “ 3 ” май даги
288 -сон буйруғига 9-илова

Олий таълим муассасаларининг талаба-ёшлари ўртасида ўтказиладиган “Заковат” интеллектуал турнири НИЗОМИ

I. Умумий қондалар

1. Мазкур Низом олий таълим муассасасларида тахсил олувчи талаба ёшлар ўртасида “Заковат” интеллектуал ўйини (бундан кейинги ўринларда “Турнир” деб юритилади) ўтказиш тартибини белгилайди.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Ёшлар ишлари агентлиги директори томонидан 2021 йил 28 январда тасдиқланган Ёшлар ўртасида маънавий-маърифий ва тарбиявий ишлар самарадорлигини ошириш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тизимида амалга ошириладиган ишлар юзасидан чора-тадбирлар дастурининг 1-банди ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилади.

II. Турнирнинг мақсад ва вазифалари

3. Турнир мамлакатимизда амалга оширалаётган кенг кўламли ислохотларда ёшларнинг фаол иштирокини таъминлаш, юксак маънавиятли, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган ҳар тамонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишга қаратилган ёшларга оид давлат сиёсатини изчил амалга ошириш ҳамда уларга ўз иқтидорларини намойиш этиш учун имконият яратиш ҳамда уларни рағбатлантириш мақсадида ташкил этилади.

III. Турнирни ташкил этиш ва ўтказиш

4. Турнирда Республикадаги олий таълим муассасаларининг талаба-ёшларидан ташкил топган жамоалар, шунингдек, турнирда қатнашиш истагини билдирган бошқа вазирлик тасарруфидаги таълим муассасалари ва уюшмаган ёшлар томонидан шакллантирилган жамоалар ҳам иштирок этишлари мумкин.

5. Худудларда турнирни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича Ишчи гуруҳ таркибига худуддаги олий таълим муассасалари масъул ходимлар киритилади.

6. Турнирнинг якуний республика босқичи бўлиб ўтадиган жойи ва санаси республика Ташкилий ишчи гуруҳи томонидан белгиланади ва 15 кун олдин худудий босқичларда ғолиб бўлган олий таълим муассасаларига маълум қилинади. Олий таълим муассасалари талабалари ўртасида ўтказиладиган “Заковат” интеллектуал турнири жамоавий мусобақа бўлиб, унда жамоалар белгиланган вақт доирасида мантикий саволларга жавоб бериш бўйича мусобақалашади. Турнир давомида жамоаларнинг мақсади рақибларга қараганда кўпроқ саволларга жавоб беришдир.

IV. Турнирда иштирок этувчи жамоалар

7. Турнирда ўз аризасини топширган ва 5 нафардан иборат таркибдаги барча олий таълим муассасалари талаба-ёшлари иштирок этиши мумкин.

8. Турнирда университетлар, институтлар, академиялар, уларнинг бошқа худуддаги филиаллари ҳамда Ўзбекистон Республикасида расман рўйхатдан ўтган хорижий олий таълим муассасалари филиалларининг жамоалари иштирок этиши мумкин.

9. Турнирда иштирок этишни истаган олий таълим муассасалари жорий йил апрель ойининг биринчи ун кунлигига қадар Республика ташкилий ишчи гуруҳи номига ариза ҳамда жамоа таркиби ва мураббийи ҳақидаги маълумотларни (1-илова)га мувофиқ (ommaviytadbir@edu.uz) электрон манзилига юборишлари лозим.

10. Ариза ва жамоалар таркиби олий таълим муассасалари ректорлари ёки проректорлари томонидан имзолаган ҳамда муҳр билан тасдиқланган кўринишда PDF ҳамда WORD форматида юборилиши лозим. Файл номи ҳамда хат мавзусига олий таълим муассасалари номи кўрсатилиши керак.

11. Жамоа таркибига киритилган талаба-ёшларнинг ҳақиқатдан шу олий таълим муассасасида таҳсил олиши муассаса маъмурияти томонидан қафолатланиши лозим. Агар жамоа таркибига киритилган иштирокчи ушбу олий таълим муассасаси талабаси эмаслиги маълум бўлса, унда жамоа турнирдан четлатилади.

12. Жамоа таркибига бакалавриятнинг кундузги шаклида а таҳсил олаётган талаба-ёшлар киритилади.

13. Жамоа аъзолари турнирда иштирок этиш учун паспорт (ёки нусхаси) ҳамда талабалик гувоҳномасини (ёки унинг ўрнини босувчи бошқа ҳужжат) бевосита ташкилий ишчи гуруҳга кўрсатиши шарт. Ушбу ҳужжатлар тақдим этилмаса, иштирокчи турнирга қўйилмайди.

14. Минтақавий саралаш босқичидан муваффақиятли ўтиб, Республика босқичига йўл олган жамоалар ўз таркибини ўзгартиришлари мумкин. Бу ҳақида ташкилий ишчи гуруҳни (ommaviytadbir@edu.uz) электрон манзилига хабар юбориш орқали огоҳлантириш лозим бўлади.

V. Турнирни ўтказиш тартиби

15. Турнир 3 босқичда ўтказилади:

1-босқич – Олий таълим муассасалари факультетлари ўртасида, Низомнинг 2- иловасига мувофиқ;

2-босқич – Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардаги олий таълим муассасалари ўртасида (саралаш) ҳудудий босқич, Низомнинг 3- иловасига мувофиқ;

3-босқич – Республика босқичи, Низомнинг 4- иловасига мувофиқ ўтказилади.

16. Республика босқичи Тошкент шаҳрида бўлиб ўтади ва унда 15 та жамоа иштирок этади.

VI. Савол-жавоб жараёни

17. Жамоаларга 1-2-3-босқичда (жами 36 та) 12 та саволдан, республика босқичида жами 15 та савол берилади.

18. Саволлар ўзбек тилида, мантикий мазмунга эга, “Нима? Қаерда? Қачон?” ўйинларининг халқаро стандартларига жавоб берадиган кўринишда бўлади.

19. Жамоаларга бир пайтда бир хил савол берилади, жамоалар ўз жавобларини махсус жавоб бланкларига ёзиб беришлари лозим бўлади. Махсус жавоб бланкларининг юқори қисмида албатта жамоа номи, тур ва савол рақами кўрсатилиши керак. Ушбу маълумотлар ҳамда жамоанинг жавоб варианти махсус жавоб бланкининг бир томонида бўлиши керак.

20. Ҳар бир саволни ўйлаш учун 1 дақиқа вақт берилади. Бошловчи 50 сония бўлганда вақт тугашига 10 сония қолгани ҳақида огоҳлантиради.

21. 1 дақиқа вақт тугагач, жамоалар ўз жавобларини махсус жавоб бланкларига ёзишлари учун яна қўшимча 10 сония берилади. Бунда бошловчи 10 дан 1 гача овоз чиқариб санайди.

22. Жамоалар савол берилиб, “вакт кетди” ишораси билдирилган сўнг жами 1 дақиқаю 10 сония ичида жавоб вариантларини ёзиб, махсус жавоб бланкни баланд кўтарган ҳолда туришлари лозим.

23. Жамоаларнинг жавоб вариантлари олдиндан махсус тайинланган секундантлар томонидан йиғиб олинади ва ҳисоб-комиссиясига топширилади. Жавоб бланкларини жамоа аъзолари томонидан мустақил олиб келинишига йўл қўйилмайди.

24. Ўз вақтида жавоб бланкини кўтаришга улгурмаган жамоанинг жавоби қабул қилинмайди. Бунда жамоанинг жавоби гарчи тўғри бўлса ҳам, балл берилмайди. Кечиккан жамоанинг жавоб бланкига кечикканлиги тўғрисида махсус белги қўйилади.

25. Жавоб варианты тушунарли ҳуснихат билан ёзилган бўлиши ва аниқ жавобни кўзлаши лозим. Мантикий тугалланмаган жавоб варианты қабул қилинмайди.

26. Жавоб бланкида фақат 1 та жавоб варианты акс этиши лозим. Икки ёки ундан ортиқ вариант ёзилган жавоб вариантлари, гарчи улардан бири тўғри бўлса ҳам, қабул қилинмайди ва жамоага балл берилмайди.

27. Устига чизилган, устидан бўялган ёки қавсга олинган жавоб вариантлари ҳисобга олинмайди. Масалан, саволнинг тўғри жавоби “Қулф ва калит” дейлик. Бундай вазиятда жамоа жавоб бланкига “кулф” сўзини ёзди ва қавс ичида “(калит)” дея қўшиб қўйди. Бундай ҳолатда жамоанинг жавоби аниқ жавоб сифатида қабул қилинмайди ва балл берилмайди.

28. Жамоалар турнир давомида қўшимча манбалардан (телефон, планшет, шпаргалка ва ҳ.к.) фойдаланиши тақиқланади. Кузатувчилар томонидан бундай ҳолат аниқланган тақдирда жамоа аъзолари тўлиқ таркиби билан турнирдан четлатилади ва уларнинг барча баллари бекор қилинади.

29. Жамоа аъзолари саволларга жавоб излаш жараёнида уларга четда турган томошабинлар ёки бошқа шахслар томонидан жавоб вариантларини айтиш қатъиян тақиқланади. Кузатувчилар томонидан бундай ҳолат аниқланган тақдирда жавоб вариантини айтишга уринган томошабин турнир ўтаётган бино ҳудудидан чиқариб юборилади, жавоб варианты айtilган жамоанинг эса ушбу савол учун берган жавоби қабул қилинмайди.

30. Савол-жавоблар ўйналаётган жараёнда жамоа аъзоларининг ўрнидан туриши, жой алмашиши, бошқа жамоа вакиллари ёки бошқа шахслар билан гаплашиши, баланд овозда, бошқаларга ҳалақит берадиган даражада шовқин қилиши ва ўйин жараёнига оид бўлмаган бошқа хатти-ҳаракатлар қилиши тақиқланади, фавқулодда ҳолатлар бундан мустасно. Бундай ҳолат аниқланган тақдирда жамоага огоҳлантириш берилиши ёки 1 баллдан 3 баллгача жарима балли ушлаб қолиниши мумкин. Агар огоҳлантириш ва жарима балларидан кейин ҳам ушбу ҳолат такрорланаверса, жамоа турнирдан четлатилади ва уларнинг барча очколари бекор қилинади.

VII. Ғолибни аниқлаш тартиби

31. Ҳар бир саволга бир баллдан берилади. Турнирда энг кўп балл олган жамоалар ғолиб сифатида топилади.

32. Агар совринли ўринлар учун икки ёки ундан ортиқ жамоалар бир хил балл олса, унда улар ўртасида биринчи тўғри-нотўғри жавобгача қўшимча саволлар берилади. Совринли ўринларга даъвогарлик қилмайдиган бир нечта жамоалар ўртасида қўшимча ўйин ўтказилмайди.

33. Саволларга этирозлар бўлса Ҳакамлар ҳайъати томонидан аниқлик киритилади. Жамоа томонидан берилган жавоб вариантини аниқ жавобга тўғри ёки нотўғри эканлигини мустақил баҳолаб, жамоага балл бериш масаласини ҳал қилади

ва турнир натижалари ҳисобини олиб боради. Ўзаро баллар тенг келиб қолган тақдирда қўшимча савол берилади ва ғолиб жамоа аниқланади.

VIII. Ғолибларни тақдирлаш

34. Турнирнинг 1-босқичида ўтказилган интеллектуал турнирда иштирок этган барча жамоаларга махсус сертификатлар топширилади.

35. Турнирнинг 2-босқичида ғолиб бўлган жамоаларга диплом ва фахрий ёрлиқлар ҳамда эсдалик совғалари топширилади.

36. Фестивалнинг Республика финал босқичида ғолиб бўлган 1, 2, 3-ўринлар иштирокчилари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг олий таълим муассасаларини ривожлантириш маблағлари ҳисобидан қуйидаги тартибда:

1 - ўрин – 5 миллион сўм,

2 - ўрин – 4 миллион сўм,

3 - ўрин – 3 миллион сўм пул мукофотлари билан тақдирланади.

IX. Ташкилий ишчи гуруҳ ва ҳисоб-комиссияси

37. Турнирни савияли ўтказиш мақсадида ташкилий ишчи гуруҳ шакллантирилади.

38. Ташкилий ишчи гуруҳга қуйидаги вазифалар юклатилади:

турнирни сифатли саволлар билан таъминлаш;

саволларнинг махфийлигини кафолатлаш;

турнирдаги форс-мажор ҳолатларини одилona баҳолаш;

турнир Низомига бўйсунмаган жамоаларни қоида бўйича жазолаш ҳуқуқига эга бўлади.

X. Якуний қоидалар

39. Турнир давомида мазкур Низомда назарда тутилмаган ҳолатлар юз берса, бундай ҳолатлар Ташкилий ишчи гуруҳ томонидан ижтимоий адолат нуқтаи назаридан ҳал этилади.

40. Мазкур Низомга ўзгартириш ва қўшимчалар Республика Ташкилий ишчи гуруҳи томонидан киритилиши мумкин. Бу ҳақида турнир бошлангунга қадар барча жамоалар огоҳлантирилиши керак.